

Innspill om den branntekniske utdanningen i Norge - Bekymringsmelding fra BFO Brann

Utarbeidet av: Dag Skansen / BFO Brann

Dato: 31.12.2008

Sendt til: Justisdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet

Kopi til: DSB

BE

Brannfaglig Fellesorganisasjon (BFO Brann) er bekymret for flere forhold knyttet til dagens utdanningsordning innen brannfaget i Norge. Dette bør derfor oppfattes som en bekymringsmelding til myndighetene og snarest mulig utredes nye og bedre tilpassede utdanningsordninger for brannfaget. Den viktigste begrunnelsen for dette er det økende fokus på brannsikkerhet gjennom manglende måloppnåelse i reduksjon i tap av liv og materielle skader i Norge. BFO Brann mener en bedring av kompetanse i alle ledd innen byggenæringen og offentlig brannvesen kan sies å være en vesentlig årsak til den manglende resultatoppnåelsen.

Videre mener BFO Brann det vil være betydelig potensiale og positiv effekt for samfunnsutviklingen at man bedrer og utvikler utdanningskonsepter i Norge både med tanke på samfunnsøkonomi og kvaliteten i den redningsoperative og forebyggende tjenesten i kommunene. Formålet med dette skrevet vil være å rette en bekymringsmelding til JD og med dette ta initiativ til en arbeidsprosess med formål å utvikle en bedre kompetanse som vil bidra til økt samfunnssikkerhet innen brann- og redning.

Innhold

1	Om Brannfaglig Fellesorganisasjon (BFO)	2
2	Dagens utdanningsordning og fremtidens utfordringer	2
3	Behovet for samlet utdanning innen sektoren	2
4	Forslag til ny organisering for å dekke samfunnets behov i fremtiden.	3
5	Konklusjon.....	4

Om Brannfaglig Fellesorganisasjon (BFO Brann)

BFO Brann er en bransjeorganisasjon for aktører som produserer eller leverer varer og tjenester, innen fagfeltet brannteknikk, samt for de aktører som benytter seg av disse. Formålet med organisasjonen er å samle brannbransjen i en fellesorganisasjon og jobbe for å skape god organisering og gode rammebetingelser for aktørene. Vi har flere arbeidsområder som er beskrevet på våre hjemmesider. Se opplysninger om dette om vår medlemsmasse etc på www.bfobrann.no

Dagens utdanningsordning og fremtidens utfordringer

Dagens ordning for utdanning innen brannsektoren er lagt til få utdanningsinstitusjoner. Dette har sin bakgrunn i en tidligere omstrukturering. Norges Brannskole (NBSK) som hovedsaklig gir yrkesutdanning til brannvesenets personell. Denne var tidligere etablert i Oslo, og ble flyttet til Tjeldsund Kommune hvor den har sitt tilhold i dag. Som en følge av flere utredninger og stortingsmelding om brann i ble det i 1990 etablert en ingeniørutdanning ved høgskolene i Vestfold og Gjøvik. Dette studietilbudet ble i forbindelse med flyttingen av NBSK til Tjeldsund overført til Høgskolen Stord Haugesund (HSH), hvor ingeniørutdanningen pågår i dag. I tillegg til disse to utdanningsinstitusjonene gis det noen kurs innen brann og sikkerhet ved NTNU i Trondheim og ved kurs- og øvingsssentrene til forsikringsselskapene. If... har et kurs- og øvingsområde ved Hobøl og Gjensidige ved sikkerhetssenteret i Starum ved Gjøvik.

Vi vil i dette innspillet fokusere mest på de formelt offentlige utdanningsstedene HSH og NBSK.

HSH har iflg. den informasjon vi sitter med utdanning av 3 årig branningeniører. Skolen har problemer med å rekruttere tilstrekkelig antall kvalifiserte studenter til sitt kurs. De har også problemer med å få tilgang på tilstrekkelig gode lærerkrefter. BFO Brann mener at HSH har inntatt en mer aktiv retning mot offshore og maritim sektor, noe som kan føre til at det uteksamineres enda færre kandidater til å betjene byggenæringen. De endringer som ventes gjennom ny Plan- og bygningslov vil øke etterspørselen i næringen, ikke minst pga et forventet krav til 3.parts kontroll innen branntekniske fag. Dette kan føre til en økning av useriøse aktører og manglende kvalitet innen brannsektoren både innen brannvesenets forebyggende avdelinger og blant de prosjekterende, utførende og kontrollerende virksomheter (PRO, KPR, UTF og KUT).

Norges Brannskole lever en meget isolert tilværelse i Tjeldsund og har etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig kompetanse i sin lærerstab. BFO Brann vil poengtere at dette er inntrykk vi sitter inne med - vi har ikke nødvendig grunnlag for å utøve en like sterk bekymring for selve brannskolen. Vi mener det bør utredes nærmere og uansett vil vi hevde at avstanden og kontakten mellom de ulike utdanningsinstituttene står svært langt fra hverandre både hva gjelder læreplaner og øvrig nødvendig kontakt i et tross alt såvidt lite fagfelt som brannsektoren representerer.

Dersom man skal ha målsettinger om å redusere byggefeil og antall og omfang av brannskader mener BFO Brann det vil være helt nødvendig å se på disse grunnleggende faktorene i forhold til økt og forbedret kunnskap innen alle profesjoner med fagbakgrunn fra yrkesrettet utdanning opp til høyeste utdanningsnivå innen sektoren.

Behovet for samlet utdanning innen sektoren

Brannsektoren er faglig sett en liten fagsektor sammenlignet med de fleste andre fagretningene innen bygg- og anleggsgagnene. Dette innebærer at man bør se på hvordan dagens utdanningstilbud er organisert og

hvordan denne bør organiseres i fremtiden. Ut fra behovet vi ser i dag er det flere krav til utdanningen som bør vurderes.

- ◆ Tilgang på gode lærerkrefter
- ◆ Etablering av branningeniørstudier ved alle sentrale tekniske læresteder i landet som gir kandidater tilgang på et samlet fagtilbud for alle retninger innen det tekniske (og praktiske) brannfagområdet
- ◆ Utdanningstilbud med tilstrekkelig brannfaglig grunnkompetanse for alle yrkesretningene innen faget.
- ◆ God spredning på utdanningsinstitusjonene slik at rekrutteringen til fagfeltet blir best mulig.
- ◆ Tilbud på brannfaglig utdanning innen alle bygningsfaglige studier tilpasset de ulike nivåer fra yrkesrettet fagutdanning til ingeniørutdanning på alle nivåer.
- ◆ Utdanningen må tilrettelegges slik at det kan utvikles studetilbud på BSc-, MSc- og dr. ing- nivå i Norge, herunder forskningsrelaterte stillinger innen fagområdet.

Slik faget er innrettet i dag ved de etablerte utdanningsinstitusjonene er det liten sannsynlighet for at fagområdet får den utviklingen det er behov for. Blant annet skyldes dette en mangel på forsknings- og læringsressurser på et tilstrekkelig høyt nivå.

Forslag til ny organisering for å dekke samfunnets behov i fremtiden.

BFO Brann vil understreke viktigheten av å iverksette en prosess som kan sette søkelys på dagens manglende samordning av utdanningstilbud og gi grunnlag for å etablere andre løsninger for utdanning av ingeniører til markedet, operativt redningspersonell og offentlig forebyggende personell. Innen de eksisterende fagmiljøer er det etter BFO Branns mening et sterkt behov for å bedre kvaliteten på de totale læringsressursene gjennom høyt kvalitativ nivå og med en optimal geografisk spredning – slik at det «produseres» en tilstrekkelig mengde kandidater for å dekke de kommende behov for å ivareta etterspørselen i markedet med en tilstrekkelig høy kvalitet. Dette vil også gjelde den kompetansen som er nødvendig for å dekke behovene innen brannforebyggende avdelinger i brannvesenet som skal være en katalysator og tilsynsaktør for at eiere av byggverk skal sikre sine eiendommer i tråd med HMS-regelverket. Det er av vesentlig betydning at kravene til brannvesenets dimensjonering blir formelt og praktisk innrettet til et nivå som minimum reflekterer ingeniørkompetanse. Dette er ikke tilfelle i dag og vi anser dette som en av hovedårsakene til at det er store variasjoner i kvaliteten på bl.a. tilsynene som foretas i Norge.

Innen den redningsoperative sektor er det også vesentlig betydning å få heve kompetansen. Fremtidige utfordringer vil ventelig være vesentlig forskjellige fra den tradisjonelle brannmannsfaget. Denne yrkesgruppen vil i fremtiden bli gjenstand for mange nye utfordringer i et samfunnsmessig sikkerhetsperspektiv. Bla. vil klimamessige utfordringer føre til mange ulike/nye typer redningsoperasjoner og behov for et annerledes organisert brannvesen som krever høyere kompetanse på mange spesialområder.

BFO Brann mener det er nødvendig å utvikle utdanningstilbudet i Norge til mer oversiktig og gjennomgående tilbud hvor det i en gitt yrkeskarriere vil være mulig å øke sin kompetanse innen ulike retninger, med muligheter til overganger innen fagområdet. Hovedtrekkene i dette nevnes herunder;

- ◆ Vi ser for oss en modell hvor yrkesrettet utdanning får en felles innføring og utdanning innen brannfaglige problemstillinger som gir et grunnlag for å håndtere de håndverksmessige utfordringene

under utøvelsen av sine respektive yrkesfag.

- ◆ Innen ingeniørutdanningen bør alle dagens utdanningsordninger samles til et felles 3-årig BSc-studie hvor man f.eks. i siste utdanningsår velger retninger innen ulike faglige karriereretninger som rednings-, prosjektering og tilsyn/revisjon. Utdanningen bør tilbys i større byene som kan gi et bredest mulig tilfang av lærerkrefter og gi karrieremuligheter på likt nivå i alle landets kommuner.
- ◆ Det må videre gis muligheter for den enkelte ingeniør til en karriereretning for å ta høyeste utdanning innen brannfaget slik at den totale kompetansesirkelen kan bli fullstendig. Vi anser dette også som svært viktig i forhold til at dette er viktig for mange studenter i valg av yrke, at det foreligger et karrieremulighet helt til dr. ing. nivå.

Hele utdanningssektoren bør underlegges og være en oppgave for Kunnskapsdepartementet. Vi kan ikke se at brann- og sikkerhetsfaget skal være så spesielt at det ikke kan innlemmes i utdanningssektoren på samme måte som andre teknologisektorer som f.eks. olje- og energisektoren.

Konklusjon

- BFO Brann er bekymret for at dagens utdanningsordning ikke vil tilfredsstillende de utfordringer samfunnet har og vil møte i fremtiden.
- BFO Brann mener det snarest må gjennomføres en prosess for å samle all brann- og redningsutdanning i en felles struktur for Norge.
- BFO Brann mener det snarest må nedsettes et utvalg som kan se nærmere på situasjonen med dagens utdanningsordning og å vurdere ulike mulige og nødvendige valg for å etablere en stabilt bedre situasjon som kan gi økt sikkerhet i samfunnet innenfor det brann- og redningstekniske fagområdet.
- BFO Brann er bekymret for at HSHs tilbud om branningeniørutdanning bortfaller. Dette kan få store negative konsekvenser for samfunnet og det arbeidet som pågår for et sikrere samfunn.